

ALCHIMOWICZ SZYMANOWSKI ARCHITEKTURA

ALCHIMOWICZ SZYMANOWSKI ARCHITEKTURA Sp. z o.o.
ul. Duchnicka 3, Budynek 5 lok. 325, 01-796 Warszawa, NIP 118-221-89-97

Egz....

PROJEKT TECHNICZNY

Nazwa zamierzenia budowlanego	REMONT BRAM I OGRODZENIA ZACHODNIEGO PARKU ZESPOŁE PAŁACOWO-PARKOWYM W RADZYNIU PODLASKIM WRAZ Z PROGRAMEM PRAC KONSERWATORSKICH
Adres obiektu	UL. JANA PAWŁA II, 21-300 RADZYŃ PODLASKI
Kategoria obiektu budowlanego	Kategoria VIII
Nazwa i numer obrębu ewidencyjnego	działka ew. 1660/7, obręb RADZYŃ MIASTO identyfikator działki: 061501_1.0001.1660/7
Imię i nazwisko lub nazwa Inwestora	MIASTO RADZYŃ PODLASKI, UL WARSZAWSKA 32, 21-300 RADZYŃ PODLASKI
Spis zawartości projektu architektoniczno – budowlanego	1. Projekt Techniczny
Data opracowania	10.01.2025

Zakres opracowania	Funkcja projektowa	Imię i nazwisko, specjalność u numer uprawnień budowlanych	Data opracowania	Podpis
ARCHITEKTURA	PROJEKTANT: Specjalność numer upr. OPRACOWANIE:	mgr inż. arch. PRZEMYSŁAW ALCHIMOWICZ nr upr. 270/LBOKK/2021 <i>w specjalności architektonicznej do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń</i> mgr sztuki ZOFIA KAMIŃSKA nr upr. 5949 mgr inż. arch. JAKUB KORWIN- SZYMANOWSKI mgr inż. arch. WIKTOR SZULC	10.01.2025	

SPIS TREŚCI CZĘŚĆ OPISOWA

L.P		STRONA
	UPRAWNIENIA I WPISY DO IZB	
	OŚWIADCZENIE PROJEKTANTA O SPORZĄDZENIU PROJEKTU ZGODNIE Z OBOWIĄZUJĄCYMI PRZEPISAMI	
1.0	ROZWIĄZANIA KONSTRUKCYJNE OBIEKTU BUDOWLANEGO, ZASTOSOWANE SCHEMATY KONSTRUKCYJNE (STATYCZNE), ZAŁOŻENIA PRZYJĘTE DO OBLICZEŃ KONSTRUKCJI.	
1.1.	UKŁAD PRZESTRZENNY ORAZ FORMA ARCHITEKTONICZNA OBIEKTU BUDOWLANEGO	
1.2.	RYS HISTORYCZNY	
1.3.	KONSTRUKCJA OBIEKTU	
2.0.	EKSPERTYZA TECHNICZNA OBIEKTU	
2.0	EKSPERTYZA TECHNICZNA OBIEKTU	
3.0	GEOTECHNICZNE WARUNKI I SPOSÓB POSADOWIENIA OBIEKTU BUDOWLANEGO	
4.0	DOKUMENTACJA GEOLOGICZNO-INŻYNIERSKA	
5.0	ROZWIĄZANIA KONSTRUKCYJNO-MATERIAŁOWE	
5.1.	ZAKRES PRAC BUDOWLANO-KONSERWATORSKICH	
5.1.1.	FUNDAMENTY	
5.1.2.	ŚCIANY PARKANU, MUROWANE SŁUPY BRAMY I PRZYPORY (CZĘŚĆ NADZIEMNA)	
5.1.3.	PRACE PRZY ELEMENTACH STAŁOWYCH BRAMY I FURTEK	
5.1.4.	PRACE PRZY ELEMENTACH KAMIENNYCH	
6.0	PODSTAWOWE PARAMETRY TECHNOLOGICZNE	
7.0	ROZWIĄZANIA BUDOWLANE I TECHNICZNO-INSTALACYJNE	
8.0	SPOSÓB POWIĄZANIA INSTALACJI I URZĄDZEŃ BUDOWLANYCH OBIEKTU BUDOWLANEGO	
9.0	ROZWIĄZANIA I SPOSÓB FUNKCJONOWANIA ZASADNICZYCH URZĄDZEŃ INSTALACJI TECHNICZNYCH	
10.0	DANE DOTYCZĄCE WARUNKÓW OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ	
11.0	OBOWIĄZKI WYKONAWCY	
12.0	UWAGI KOŃCOWE	

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

LUBELSKA OKRĘGOWA IZBA ARCHITEKTÓW RP
OKRĘGOWA KOMISJA KWALIFIKACYJNA

Znak sprawy: 26/377/2021

Lublin, dnia 9 marca 2021r

DECYZJA nr 270/LBOKK/2021

Na podstawie art. 24 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa (Dz.U. z 2019 r., poz. 1117 t.j.) w związku z art. 12, art. 13 oraz art. 14 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994r Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2020 r poz. 1333 z późn. zm.), zgodnie z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2020 r poz. 256 z późn. zm.)

stwierdza się, że

Pan mgr inż. arch. Przemysław Lech Alchimowicz

urodzony w dniu 14 listopada 1983 r w Lublinie

**posiada wymagane wykształcenie techniczne oraz praktykę zawodową
i po zdaniu egzaminu z wynikiem pozytywnym otrzymuje**

UPRAWNIENIA BUDOWLANE

**w specjalności architektonicznej
do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń.**

**Powyższe uprawnienia budowlane upoważniają do wykonywania
samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie, obejmującej:**

- 1) projektowanie, sprawdzanie projektów architektoniczno-budowlanych i sprawowanie nadzoru autorskiego;
- 2) kierowanie budową lub innymi robotami budowlanymi, w odniesieniu do architektury obiektu;
- 3) kierowanie wytwarzaniem konstrukcyjnych elementów budowlanych oraz nadzór i kontrolę techniczną wytwarzania tych elementów;
- 4) wykonywanie nadzoru inwestorskiego;
- 5) sprawowanie kontroli technicznej utrzymania obiektów budowlanych.

Decyzja niniejsza jako uwzględniająca w całości żądanie strony nie wymaga uzasadnienia.

Od powyższej decyzji przysługuje Panu odwołanie do Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej Izby Architektów RP za pośrednictwem Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej Lubelskiej Okręgowej Izby Architektów RP, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji.

Wnioskodawcy przysługuje również prawo do zrzeczenia się odwołania. Skorzystanie z tego prawa skutkować będzie tym, że z dniem doręczenia Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej Lubelskiej Okręgowej Izby Architektów RP oświadczenia wnioskodawcy o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania, decyzja stanie się ostateczna i prawomocna.

Skład orzekający nr II Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej

1. Przewodniczący	Krzysztof Korona
2. Sekretarz	Andrzej Zubala
3. Członek	Krzysztof Łopucki

Otrzymują:

1. Wnioskodawca mgr inż. arch. Przemysław Alchimowicz
2. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego - w celu wpisania do centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia budowlane
3. Lubelska Okręgowa Rada Izby Architektów RP
4. a/a

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Lubelska Okręgowa Rada Izby Architektów RP

ZAŚWIADCZENIE - ORYGINAŁ

(wypis z listy architektów)

Lubelska Okręgowa Rada Izby Architektów RP zaświadcza, że:

mgr inż. arch. Przemysław Lech Alchimowicz

posiadający kwalifikacje zawodowe do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie w specjalności architektonicznej i w zakresie posiadanych uprawnień nr **270/LBOKK/2021**, jest wpisany na listę członków Lubelskiej Okręgowej Izby Architektów RP pod numerem: **LB-0398**.

Członek czynny od: 24-06-2021 r.

Data i miejsce wygenerowania zaświadczenia: 27-08-2024 r. Lublin.

Zaświadczenie jest ważne do dnia: **31-03-2025 r.**

Podpisano elektronicznie w systemie informatycznym Izby Architektów RP przez:
Andrzej Kasprzak, Przewodniczący Okręgowej Rady Izby Architektów RP.

Nr weryfikacyjny zaświadczenia:

LB-0398-E23C-1D54-465B-CAEF

Dane zawarte w niniejszym zaświadczeniu można sprawdzić podając nr weryfikacyjny zaświadczenia w publicznym serwisie internetowym Izby Architektów: www.izbaarchitektow.pl lub kontaktując się bezpośrednio z właściwą Okręgową Izbą Architektów RP.

UNIwersytet MIKOŁAJA KOPERNIKA W TORUNIU

ŚWIADECTWO UKOŃCZENIA STUDIÓW PODYPLOMOWYCH

wydane w Rzeczypospolitej Polskiej

Przemysław Lech Alchimowicz

14 listopada 1983 r.

data urodzenia

Lublin

miejsce urodzenia

ukończył studia podyplomowe w zakresie

problematyki zabytkoznawczej i konserwatorskiej
architektury historycznej

Liczba semestrów: 3

Wynik studiów: dobry

1400/6459/2023
nr świadectwa

m.p.

REKTOR
z up. Rektora

Toruń, dnia 23 września 2023 r.

miejsowość i data wydania

prof. dr hab. Przemysław Nehring

AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH
W WARSZAWIE

Wydział Konserwacji i Restauracji
nazwa jednostki organizacyjnej uczelni
Dzieł Sztuki

DYPLOM

Pan(i) Zofia Iwona Kamińska

imię i nazwisko

urodzony(a) dnia 04.08.1968r.

w Świdniku

odbył(a) studia wyższe magisterskie 6-letnie

na kierunku Konserwacji i Restauracji

Dzieł Sztuki w latach 1989-95

w zakresie konserwacji i restauracji
rzeźby i elementów architektonicznych

z wynikiem bardzo dobrym

i uzyskał(a) w dniu 14.07.1995r.

tytuł magistra sztuki

/-/A.Koss

Dziekan

/-/A.Myjak

Rektor

Warszawa

dnia 22.12.1995r.

Zofia Kamińska
Łódźpis posiadacza dyplomu)

Nr 5949

(numer dyplomu)

Oświadczenie:

Oświadczamy niniejszym, że projekt techniczny inwestycji:

**REMONT BRAM I OGRODZENIA ZACHODNIEGO PARKU ZESPOŁE PAŁACOWO-PARKOWYM
W RADZYNIU PODLASKIM WRAZ Z PROGRAMEM PRAC KONSERWATORSKICH**

Lokalizacja:

**działka ew. 1660/7, obręb RADZYŃ MIASTO
identyfikator działki: 061501_1.0001.1660/7**

Oświadczam, zgodnie z art. 34 ust. 3d , pkt 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane Dz. U .z 2023 poz. 725 z późn. zmianami —w swoim zakresie, został sporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami wiedzy technicznej oraz jest kompletny z punktu widzenia celu, któremu ma służyć.

Architektura:

projektant: **mgr inż. arch. Przemysław Alchimowicz nr upr. 270/LBOKK/2021**
*w specjalności architektonicznej do projektowania i
kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń*

CZĘŚĆ OPISOWA

1.0 ROZWIĄZANIA KONSTRUKCYJNE OBIEKTU BUDOWLANEGO, ZASTOSOWANE SCHEMATY KONSTRUKCYJNE (STATYCZNE), ZAŁOŻENIA PRZYJĘTE DO OBLICZEŃ KONSTRUKCJI.

Parkan wraz z dwoma bramami wejściowymi zlokalizowany wzdłuż ulicy Jana Pawła II i zlokalizowany jest od strony zachodniej parku. Parkan łączy się z północną częścią ściany pałacu. Od strony pałacu do pierwszej bramy ściana parkanu stanowi mur oporowy nasypu, uformowanego prawdopodobnie wtórnie. Przed bramą I (dużą) nasyp niweluje się do poziomu alejek. Pierwsza brama rozbudowana ze zdwojonymi słupami zwieńczonymi gazonami, ujęta spływami i mniejszymi słupkami, również zwieńczonymi gazonami. Przed pierwszą bramą parkanu w ścianie muru oporowego zlokalizowano wtórnie skrzynkę elektryczną. Kolejna część muru jest najprawdopodobniej pozostałością po pierwotnym, wyższym ogrodzeniu pałacu. Brama II (mała) w formie dwóch prostych słupów z boniowaniami – odtworzona do pierwotnej postaci. Dalej niski murek cokołowy.

Fot. 1. Brama druga mała. Widoczne proste słupy ze zwieńczeniami. Brama stalowa w formie niezmienionej. Rok 1954, źródło – fotopolska.eu.

Fundament przedmiotowego parkanu wykonany najprawdopodobniej z kamienia polnego ułożonego poniżej istniejącego poziomu terenu, dalej murowany. Widoczne wcześniejsze naprawy w postaci uzupełnień spoiwa, a także w postaci obrzutki cementowej oraz mas szpachlowych. Widoczne na powierzchni parkanu pasowe spękania tynków oraz odspojenia szczególnie w części dolnej. Parkan oraz pozostałe części muru przekryte czapką betonową, zbrojoną.

1.1 UKŁAD PRZESTRZENNY ORAZ FORMA ARCHITEKTONICZNA OBIEKTU BUDOWLANEGO

Brama 1 (brama duża).

Brama zlokalizowana od strony ulicy Jana Pawła II. Bramę stanowią podwójne pary słupów wysokości około 4,98 m, zwieńczone gazonami. Słupy boniowane, ustawione na masywnym cokole – murowane. Przejazd bramowy szerokości 4,65 m. Pomiędzy parami słupów ściana zwieńczona czapką betonową, zbrojoną, powyżej kuta krata. Każda ze stron bramy zakończona małym słupkiem wysokości 2,21 m licząc od poziomu gruntu, bez boniowania w formie postumentu z wolutowym ujęciem, zwieńczona gazonem. Brama stalowa, kuta, dwuskrzydłowa.

Brama 2 (brama mała).

Brama zlokalizowana od strony ulicy Jana Pawła II. Bramę stanowi para słupów wysokości około 3,83

m, bez zwieńczeń gazonami. Słupy boniowane, bez cokołu – murowane. Przejazd bramowy szerokości 3,28 m.

Mur posadowiony na fundamencie wykonano z cegły ceramicznej wiązanej na zaprawę wapienną lub wapienno cementową. Tynki wykonane zostały na podłożu muru ceglanego w dwóch warstwach i wykończone pierwotnie na gładko. Wstępna analiza składu jakościowego tynków wskazuje na tynki wtórne wapienno-cementowe z wypełniaczem piaskowym. Gładką powierzchnię tynków pokryto warstwą białej farby. Parkan na całej długości przekryty dwuspadową czapką betonową, zbrojoną. Widoczne na jej wierzchniej powierzchni poprzeczne spękania, które powstały najprawdopodobniej poprzez naprężenia termiczne pochodzące od nagrzewania się czapki betonowej. Ponadto widoczne są gdzieś na powierzchni wykwyty porostów (*Lichenes*), które są organizmami zaliczanymi do grzybów (*Fungi*).

1.2. RYS HISTORYCZNY

Istniejące bramy wybudowane w roku 1750 jako element założenia pałacowo-parkowego.

1.3. KONSTRUKCJA OBIEKTU

Fundament istniejącego parkanu wykonany najprawdopodobniej z kamienia polnego łupanego szerokości ok. 80-90cm. Powyżej ściana fundamentowa wykonana z cegły ceramicznej. Mur wykonano z cegły ceramicznej wypalanej wiązanej na zaprawę wapienną lub wapienno cementową. Górną powierzchnię muru przykryto betonową nakrywą zbrojoną prętami stalowymi.

2.0 EKSPERTYZA TECHNICZNA OBIEKTU

Nie dotyczy zakresu opracowania.

3.0 GEOTECHNICZNE WARUNKI I SPOSÓB POSADOWIENIA OBIEKTU BUDOWLANEGO

Nie dotyczy zakresu opracowania.

4.0 DOKUMENTACJA GEOLOGICZNO-INŻYNIERSKA

Nie dotyczy zakresu inwestycji.

5.0 ROZWIĄZANIA KONSTRUKCYJNO-MATERIAŁOWE

5.1. ZAKRES PRAC BUDOWLANO-KONSERWATORSKICH

5.1.1. FUNDAMENTY

Projekt zakłada wykonanie przeglądu ścian fundamentowych parkanu i określenie, czy została wykonana izolacja pionowa. O ile po weryfikacji okaże się, iż została wykonana podczas wcześniejszych prac konserwatorskich należy wykonać naprawy i uzupełnienia przerwanych izolacji. Jeśli weryfikacja unaoczni całkowity brak izolacji należy ją wykonać zgodnie z następującymi zaleceniami:

1. Wykonać kontrolę stanu technicznego istniejącej izolacji przeciwwodnej pionowej w miejscach, w których obecnie występuje silne zawilgocenie muru ceglanego.
2. Odcinkowe odsłonięcie fundamentów ceglanych i usunięcie z odsłoniętego fundamentu zniszczonych resztek zapraw, warstw naprawczych, starych warstw izolacyjnych. Stare, zniszczone i zasolone tynki należy skuć. Usunąć luźne i niezwiązane cząstki, zmurszałą zaprawę i fragmenty muru. Wykuć lub wydrapać skorodowaną zaprawę ze spoin na głębokość około 2 cm. Powierzchnię oczyścić mechanicznie (przetrzeć szczotką drucianą, zmyć wodą pod ciśnieniem – w zależności od jej stanu i umiejscowienia).

Podłoże pod hydroizolację należy oczyścić z:

- kurzu, luźnych i niezwiązanych cząstek, obcych ciał niestabilnych fragmentów cegieł itp. – zanieczyszczenia usunąć przy pomocy szczotek, mioteł, splukanie wodą itp.,
- starych powłok malarskich, wykwitów, zanieczyszczeń olejowych, tłustych zabrudzeń itp. – w zależności od rodzaju zanieczyszczeń usunąć je mechanicznie, przez zmycie wodą z dodatkiem detergentu lub stosując specjalistyczne środki,
- wykwitów solnych, mchów, glonów, porostów

3. Przed przystąpieniem do zabezpieczenia przeciwwodnego muru należy dokonać niezbędnych napraw w strukturze nośnej muru. Pierwsze prace polegać powinny na usunięciu mechanicznym

zdegradowanych partii wypraw tynkarskich ścian, fragmentów odspojonych, rozwarstwionych i spękanych. Następnie należy ocenić głębokość spękań. W przypadku występowania głębszych pęknięć przechodzących w warstwę muru, należy je wykonać zszycia kotwami na przykład Helibar lub inne o parametrach równoważnych wykonanych ze stali nierdzewnej, przeznaczonymi do zszywania pęknięć zgodnie z technologią producenta.

1. Wyciąć szczeliny w poziomych warstwach w wymaganych odstępach i na określoną głębokość minimum 4 cm wgłąb muru. W przypadku cięcia w spoinach należy usunąć zaprawę na całej grubości spoiny.
2. Wyczyścić szczeliny przy pomocy odkurzacza i spryskać wodą.
3. Do końca szczeliny wprowadzić zaprawę o grubości ok. 15 mm.
4. Wepchnąć pręty zbrojeniowe w zaprawę w celu uzyskania równej otuliny.
5. Wprowadzić następną warstwę zaprawy cementowej pozostawiając ok. 15 mm w celu późniejszego uzupełnienia wypełnienia spoiny zaprawą odpowiadającą zaprawie stosowanej w pozostałych spoinach obiektu.
6. Wyrównać powierzchnię spoiny.
7. Zwilżyć spoinę co pewien czas.
8. Uzupełnić wypełnienie szczeliny odpowiednią zaprawą.

Jeśli nie sprecyzowano inaczej przyjmować poniższe zasady:

- a. Głębokość szczeliny powinna wynosić od 3,5 do 4 cm plus grubość tynku,
- b. Pręty układać co najmniej na długość 50 – 60 cm na obie strony pęknięcia,
- c. Pionowy rozstaw prętów co 45 cm lub co 3-4-tą warstwę cegieł,
- d. Pozostałe przypadki rozpatrywać indywidualnie zgodnie z nadzorem,

4. Przeprowadzić dezynfekcję miejsc zaatakowanych przez mikroorganizmy.
5. O ile zajdzie potrzeba wykonać przemurowania fundamentu ceglanego. Przemurowania wykonać odpowiednio dobranym (wymiar, kolor, kształt) materiałem, cegłą ceramiczną, układając ją zgodnie z porządkiem wątku na zaprawie trasowej.
6. Po wykonaniu niezbędnych prac mających na celu wzmocnienie struktury muru przystąpić do wykonania izolacji pionowej.
7. Na oczyszczone podłoże mineralne nanieść równomiernie roztwór bezropuszczalnikowego koncentratu krzemionkowego o działaniu wzmacniającym z wodą (proporcja mieszania 1:1). Podłoża o dużej nasiąkliwości uprzednio zwilżyć wodą. W czasie trwania reakcji preparatu nanieść warstwę szepną ze sztywnego, mineralnego szlamu uszczelniającego o wysokiej odporności na siarczany. Spoiny oraz wszelkie nierówności wypełnić i wyrównać wodoszczelną szpachlówką uszczelniającą o wysokiej odporności na siarczany, nakładaną metodą "świeże na świeże" na warstwę szepną. Na świeżą warstwę szlamu wyciągniętą powyżej poziomu terenu do wysokości cokołu (ok. 50 cm powyżej docelowej linii nawierzchni wokół dworu) narzucić obrzutkę WTA, co zapewni dobrą przyczepność tynków renowacyjnych w strefie cokołu.
8. Po związaniu zaprawy wyrównawczej nanieść równomiernie pierwszą warstwę uszczelnienia z elastycznej polimerowej powłoki grubowarstwowej (FPD) MB 2K. Izolację pionową z masy polimerowej MB 2K nakładać w dwóch warstwach o łącznej grubości ok. 2,2 mm. Nakładanie drugiej warstwy można rozpocząć, gdy tylko pierwsza uzyska odporność na uszkodzenia.
7. Warstwa hydroizolacji powinna być zabezpieczona przed uszkodzeniami folią kubelkową układaną kubelkami w stronę ściany, wychodzącą nieznacznie ponad grunt i zakończoną listwą systemową służącą do jej montażu.

UWAGA!

PRZED PRZYSTAPIENIEM DO PRAC TERENOWYCH SPRAWDZIĆ NA MAPIE WYSTĘPOWANIE INFRASTRUKTURY PODZIEMNEJ.

5.1.2. ŚCIANY PARKANU, MUROWANE SŁUPY BRAMY I PRZYPORY (CZĘŚĆ NADZIEMNA)

1. Usunąć mechanicznie wszystkie wykwity, mchów i porostów.
2. Projekt zakłada skucie wszystkich odspojonych tynków w miejscach widocznych uszkodzeń. Tynki na, których nie widać szczególnej degradacji opukać młotkiem, zbić wszystkie głuche tynki.
3. Wstępna dezynfekcja powierzchni w miejscach wzrostu drobnoustrojów.
4. Mechaniczne usunięcie wszystkich zapraw wtórnych cementowych i cementowo-wapiennych, w

tym warstw pokrywających mur, uzupełnień wykonanych z niewłaściwych cegieł. Zaprawy cementowe należy usunąć ze względu na niszczący wpływ tego typu zapraw na destrukcję materiałów oryginalnych, szczególnie ze względu na uszczelniający charakter tego typu powłok. Prace należy wykonać starannie, aby nie uszkodzić materiałów oryginalnych. Szczególnie należy zwrócić uwagę na całkowite usunięcie zapraw cementowych spoinujących mur ceglany.

5. Mechaniczne usunięcie luźnych spoin, spoin osłabionych lub cementowych. proponuje się usunięcie zaprawy ze spoin do głębokości 3-5cm. W trakcie kolejnych zabiegów na murze ograniczyć to możliwość migracji skumulowanych w zaprawie rozpuszczalnych soli mineralnych .

6. Usunięcie zdegradowanych cegieł i przemurowanie lub wzmocnienie silnie zdeintegrowanych.

5.1.3. PRACE PRZY ELEMENTACH STALOWYCH BRAMY I FURTEK

Projektuje się renowację elementów stalowych. Bramę i furtki zdemontować. Oczyszczenie z nawarstwień wykwitów porostów i korozji, ręcznie papierem ściernym lub szczotką drucianą. Elementy z wyraźnym występowaniem rdzy należy oczyścić preparatem odrdzewiającym zgodnie z programem prac konserwatorskich.

5.1.4. PRACE PRZY ELEMENTACH KAMIENNYCH

Prace konserwatorskie przy elementach kamiennych wykonać zgodnie z programem prac konserwatorskich. Wykonać należy wstępne oczyszczenie kamienia z luźnych nawarstwień biologicznych z wykorzystaniem metod mechanicznych – szpachelki i szczotki z nylonowym włosiem usuwające mchy i wykwity z powierzchni kamiennych, a następnie umycie powierzchni wodą i miękkimi szczotkami (mycie wodą oraz parą pod ciśnieniem).

Po przeprowadzeniu wstępnych prac wykonać dezynfekcję elementów kamiennych wybranymi preparatami biobójczymi i kontynuować zabieg, aż do momentu zakończenia prac konserwatorskich. Szczegółowy program prac konserwatorski zawarty w załącznikach niniejszej dokumentacji.

6.0 PODSTAWOWE PARAMETRY TECHNOLOGICZNE

Nie dotyczy zakresu inwestycji.

7.0 ROZWIĄZANIA BUDOWLANE I TECHNICZNO-INSTALACYJNE

Nie dotyczy zakresu inwestycji.

8.0 SPOSÓB POWIĄZANIA INSTALACJI I URZĄDZEŃ BUDOWLANYCH OBIEKTU BUDOWLANEGO

Nie dotyczy zakresu inwestycji.

9.0 ROZWIĄZANIA I SPOSÓB FUNKCJONOWANIA ZASADNICZYCH URZĄDZEŃ INSTALACJI TECHNICZNYCH

Nie dotyczy zakresu inwestycji.

10.0 DANE DOTYCZĄCE WARUNKÓW OCHRONY PRZECIWOPOŻAROWEJ

Przedmiotowy zakres projektu nie zmienia i nie wpływa na warunki ochrony przeciwpożarowej.

11.0. OBOWIĄZKI WYKONAWCY

Wykonawca prac jest obowiązany przedstawić Inspektorowi nadzoru do akceptacji wszelkie próbki materiałów, prototypy wyrobów, rozwiązania i rysunki robocze, warsztatowe wraz z odpowiednimi opisami i obliczeniami. Dotyczy to elementów zarówno ujętych, jak i nieujętych w dokumentacji, dostarczonej przez Inwestora. Prace należy prowadzić ostrożnie, w sprzyjających warunkach atmosferycznych. W trakcie wbudowywania nowych elementów budowlanych nie wolno uszkodzić elementów konstrukcji budynku. Prace prowadzić należy pod nadzorem konserwatorskim.

1. Wykonawca jest obowiązany przedstawić Inspektorowi Nadzoru do akceptacji wszelkie próbki materiałów, prototypy wyrobów, rozwiązania i rysunki robocze, warsztatowe wraz z odpowiednimi opisami i obliczeniami. Dotyczy to elementów zarówno ujętych, jak i nieujętych w dokumentacji, dostarczonej przez Inwestora.

2. W związku z wykonywaniem prac budowlanych wykonawca winien posiadać udokumentowane doświadczenie w pracy przy obiektach zabytkowych adekwatnie do prowadzonych prac, zgodnie z

kryteriami określonymi w art. 37a – 37h ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2018 r. poz. 2067) dla osoby prowadzącej prace konserwatorskie, prace restauratorskie, badania konserwatorskie, badania architektoniczne, kierującą robotami budowlanymi oraz wykonującą nadzór inwestorski, rozumie się:

W przypadku prac konserwatorskich, prac restauratorskich, badań konserwatorskich:

- ukończone studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie, w zakresie konserwacji i restauracji dzieł sztuki lub konserwacji zabytków oraz po rozpoczęciu studiów drugiego stopnia lub po zaliczeniu szóstego semestru jednolitych studiów magisterskich przez co najmniej 9 miesięcy udokumentowany udział w pracach konserwatorskich, pracach restauratorskich lub badaniach konserwatorskich, prowadzonych przy zabytkach wpisanych do rejestru, inwentarza muzeum będącego instytucją kultury lub zaliczanych do jednej z kategorii, o których mowa w art. 14a ust. 2.

W przypadku dziedzin nieobjętych programem studiów wyższych:

- świadectwo ukończenia szkoły średniej zawodowej oraz tytuł zawodowy albo wykształcenie średnie lub średnie branżowe i dyplom potwierdzający posiadanie kwalifikacji zawodowych w zawodach odpowiadających danej dziedzinie lub
- dyplom mistrza w zawodzie odpowiadającym danej dziedzinie;
- co najmniej 4 lata doświadczenie w pracach konserwatorskich, pracach restauratorskich lub badaniach konserwatorskich, prowadzonych przy zabytkach wpisanych do rejestru, na Listę Skarbów Dziedzictwa, do inwentarza muzeum będącego instytucją kultury lub innych zabytkach zaliczanych do jednej z kategorii, o których mowa w art. 14a ust. 2.

W przypadku robót budowlanych i nadzoru inwestorskiego:

- dokument potwierdzający uprawnienia budowlane określone przepisami Prawa budowlanego
- co najmniej 18 miesięczne doświadczenie w robotach budowlanych prowadzonych przy zabytkach nieruchomości wpisanych do rejestru lub inwentarza muzeum będącego instytucją kultury.

W przypadku badań architektonicznych:

- dyplom ukończenia studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, na kierunku architektura lub architektura i urbanistyka, lub
- dyplom ukończenia studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, których program obejmował zajęcia lub grupy zajęć umożliwiające nabycie wiedzy i umiejętności w zakresie prowadzenia badań architektonicznych w wymiarze co najmniej 60 godzin lub którym przypisano co najmniej 6 punktów ECTS, lub
- dyplom ukończenia studiów podyplomowych w zakresie prowadzenia badań architektonicznych – oraz co najmniej 6 miesięcy doświadczenia w badaniach architektonicznych prowadzonych przy zabytkach nieruchomości wpisanych do rejestru lub inwentarza muzeum będącego instytucją kultury;

W przypadku prac konserwatorskich lub restauratorskich w parkach albo innego rodzaju zorganizowanej zieleni:

- dyplom ukończenia studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, których program obejmuje zajęcia lub grupy zajęć umożliwiające nabycie wiedzy i umiejętności w tym zakresie,
- po rozpoczęciu studiów drugiego stopnia lub po zaliczeniu szóstego semestru jednolitych studiów magisterskich, co najmniej 9 miesięczne doświadczenie w pracach konserwatorskich lub pracach restauratorskich prowadzonych przy tego rodzaju zabytkach wpisanych do rejestru, lub przy tych pracach w muzeum będącym instytucją kultury.

W przypadku prac o charakterze technicznym w zakresie pielęgnacji zieleni zabytkowej

- świadectwo ukończenia szkoły średniej zawodowej oraz tytuł zawodowy albo wykształcenie średnie lub średnie branżowe i dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodach związanych z pielęgnacją zieleni, albo
- co najmniej 9 miesięczny udział w tego rodzaju pracach prowadzonych przy zabytkach wpisanych do rejestru lub była zatrudniona przy tych pracach w muzeum będącym instytucją kultury.

5. Wykształcenie i tytuły zawodowe, o których mowa w art. 37a, art. 37b, art. 37d i art. 37e, mogą być uzyskane poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli są one uznawane za równorzędne z wykształceniem i tytułami zawodowymi uzyskanymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie odrębnych przepisów.

6. Doświadczenie zawodowe, o którym mowa w art. 37a, art. 37b i art. 37d, może być nabyte poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o ile dotyczy prac konserwatorskich, prac restauratorskich,

badań konserwatorskich lub badań architektonicznych, prowadzonych przy zabytkach wpisanych do inwentarza muzeum lub zaliczanych do jednej z kategorii, o których mowa w art. 14a ust. 2.

7. Stosownie do art. 29 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów (dz. U. z 2015 r. poz. 1505) osoby, które przed wejściem w życie ustawy tj. przed dniem 30 listopada 2015 r. uzyskały uprawnienia w zakresie kierowania pracami konserwatorskimi lub ich samodzielnego wykonywania albo kierowania robotami budowlanymi lub wykonywania nadzoru inwestorskiego na podstawie dotychczasowych przepisów, zachowują te uprawnienia.

8. Elementy podlegające przebudowie, które będą odkrywane lub też demontowane w trakcie przebudowy (takie jak fundamenty, dachy, stropy, ściany itp.) należy zgłosić projektantowi konstrukcji oraz projektantowi generalnemu (architektowi) w celu ewentualnego doprecyzowania / uzupełnienia opracowań projektowych.

9. Prace należy prowadzić ostrożnie w sprzyjających warunkach atmosferycznych. W trakcie wbudowywania nowych elementów budowlanych nie wolno uszkodzić elementów konstrukcji budynku. W trakcie realizacji projektu należy stosować materiały i wyroby posiadające obowiązujące świadectwa dopuszczenia do stosowania w budownictwie lub jeśli nie są przedmiotem norm państwowych, zaświadczenie producenta potwierdzające ich zgodność z postanowieniami odpowiednich norm. Przed zamówieniem jakichkolwiek zastosowanych w projekcie elementów budowlanych ich wymiary należy zweryfikować w naturze.

10. Wykonawca jest obowiązany przedstawić kierownikowi budowy do akceptacji wszelkie próbki materiałów, prototypy wyrobów, rozwiązania i rysunki robocze, warsztatowe wraz z odpowiednimi opisami i obliczeniami. Dotyczy to elementów zarówno ujętych, jak i nieujętych w dokumentacji, dostarczonej przez Inwestora.

12.0. UWAGI KOŃCOWE

1. Przed przystąpieniem do robót sprawdzić w odpowiednich projektach roboty związane. Ewentualne wady koordynacji przedstawić nadzorowi autorskiemu przed przystąpieniem do robót. Przeprowadzenie robót w przypadku stwierdzenia wad koordynacji jest zabronione. W szczególności zabronione jest prowadzenie robót w oparciu o dokumentację jednej branży bez sprawdzenia jej odniesień do architektury i pozostałych branż.

2. Przed zamówieniem materiałów obowiązkowo sprawdzić wymiary w naturze, w razie wystąpienia niezgodności z projektem niezwłocznie zawiadomić projektanta.

3. Projekt architektoniczny rozpatrywać łącznie z projektem konstrukcyjnym oraz projektami branżowymi instalacji, a także z programem prac konserwatorskich.

4. Wszelkie nieścisłości i niezgodności projektu ze stanem faktycznym uzgadniać z zespołem autorskim.

5. Zespół autorski nie ponosi odpowiedzialności za zmiany wprowadzone samowolnie, niezgodnione i nie zaopiniowane przez w/w zespół.

6. Wszelkie roboty ulegające zakryciu lub zanikające należy odebrać.

7. Wszystkie zmiany należy uzgadniać pisemnie.

8. Wymagana jest zgoda projektanta na uzyskanie zamienników materiałów użytych w opracowaniu.

9. Wykonawca zobowiązany jest dla nietypowych rozwiązań wykonać rysunki warsztatowe i przekazać je do akceptacji zespołowi autorskiemu

10. Dokumentacja projektowa chroniona jest prawem autorskim. Projektant zgodnie z ustawą o prawie autorskim i prawach pokrewnych z dnia 04.02.1994 r. (dziennik ustaw nr 24 poz. 83 z dnia 23.02.1994) zastrzega prawa autorskie i zakazuje bez jego wiedzy i zgody wykorzystywania tego projektu do celów handlowych, reklamy i wprowadzania w nim zmian.

10. Wszelkie zmiany w czasie budowy i eksploatacji w zakresie architektury należy konsultować z zespołem autorskim.

11. Wszelkie prace budowlane winny być prowadzone pod nadzorem osób uprawnionych, w tym kierownika budowy, kierownika robót lub nadzoru inżyniera budowy.

12. Wszelkie zmiany mające wpływ na wygląd zewnętrzny obiektu należy konsultować z zespołem projektowym oraz uzyskać pozwolenie wojewódzkiego urzędu ochrony zabytków na wprowadzenie zmian.

13. Przedmiotowy obiekt jest chroniony prawnie (ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. O ochronie zabytków i

opiece nad zabytkami, dz.u.2022.840 t.j.), wszelkie elementy zdemontowane lub znalezione mające charakter zabytku winny zostać zabezpieczone i pozostać na placu budowy.

14. Wszelkie prace terenowe powinny być wykonywane pod nadzorem archeologicznym.

**PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH
DLA MURU PARKOWEGO WRAZ Z DWIEMA
ZACHODNIMI BRAMAMI**

**Pałac Potockich
w
Radzynie Podlaskim**

Autor
Konserwator Dziel Sztuki
mgr Zofia Kamińska

Radzyń Podlaski 2025

DZIEŁO KONSERWATORSKIE I DOKUMENTACJA CHRONIONE PRAWEM AUTORSKIM

Zlecniodawca- Alchimowicz Szymanowski Architektura Sp. z o.o.,
ul. Duchnicka 3, Budynek 5, lok 325, 01-796 Warszawa

Autor opracowania – Firma – Sarny - Dwór Zofia Kamińska, Sarny 21 A 08-504 Ułęż

Konserwator Dziej sztuki mgr Zofia Kamińska

Nr dypl. 5949 ASP Warszawa Wydział Konserwacji i Restauracji Dziej Sztuki, Specjalizacja Rzeźba Kamienna i Elementy Architektury.

Opracowanie zawiera:

1. Wprowadzenie - opis obiektu.
 - a) Mur
 - b) Brama zachodnia I
 - c) Brama Zachodnia II
2. opis stanu zachowania zabytku;
3. wskazanie oczekiwanych efektów prac.
4. Przewidziane do wykonania czynności, z podaniem metod, materiałów i technik.
 - a) Dla muru.
 - b) Dla detali architektonicznych- gzymsów oraz dekoracji kamiennej bramy I i II .
 - c) Dla furt metalowych.

Zadaniem niniejszego opracowania jest przedstawienie programu prac, który zawiera praktyczne i techniczne informacje niezbędne dla przeprowadzenia przyszłych zabiegów i koncentruje się na zagadnieniach istotnych dla przyszłych prac. Opis i dokumentacja fotograficzna pozwoli zapoznać się ze stanem zachowania obiektów, materiałami użytymi pierwotnie i wtórnie, techniką wykonania, historią obiektu oraz miejscem usytuowania dekoracji co ma istotny wpływ na ich stan zachowania i efekty procesów erozji.

1. WPROWADZENIE – Historia i Opis obiektu.

Obiekt przeznaczony do konserwacji to parkan ogrodowy Pałacu Potockich w Radzynie Podlaskim wraz z dwiema murowanymi bramami i metalowymi kutymi furtami. Mur dolega do skrzydła zachodniego i biegnie wzdłuż parku i ul. Jana Pawła II w kierunku północnym, gdzie zamyka krótszy bok ogrodu otwierając do niego wjazd bramą. Dokładne datowanie muru jest trudne z braku informacji archiwalnych, zakłada się jednak, że w takiej formie jak jest teraz mógł powstać współcześnie lub został przekształcony do tej formy. Okazałe bramy prowadzące do parku i ich położenie wskazują, że jakiś mur znajdował się wokół parku chociaż nie wykluczone, że mógł być wykonany z innych materiałów takich jak, metal, drewno, a dolna część dawniej stanowiła cokół i zachowała się w do naszych czasów, następnie prawdopodobnie została przekształcona w formę niskiego murku nakrytego betonową czapą.

Spływy wolutowe pierwszej bramy oraz część muru od skrzydła zachodniego do prawej strony pierwszej bramy wyznaczają estetyczną wysokość dawnego ogrodzenia, a zachowany murek, który biegnie od pierwszej bramy dalej wzdłuż parku przypomina w tym kontekście cokół lub dolną jego zachowaną część.

Fot. 1 Radzyń Podlaski, Brama oś Zachód- Wschód, stan obiektu 2024 r.

Fot. 2 Radzyń Podlaski, Brama oś Zachód- Wschód , stan obiektu 2024 r. Widoczna wysokość muru od bramy zachodniej i wzdłuż parku.

Prace w radzyńskim ogrodzie rysowały się bardzo tajemniczo. Wiemy, że pracował tam Jan Dawid Knakfus, który między innymi sprowadzał do Radzyna, z Hamburga przez Gdańsk, drzewa laurowe . Ciężko jest jednak odtworzyć, jak dokładnie przebiegały prace Knakfusa dla Radzyna , nie jest też do końca pewne ilu i którzy z licznej rodziny Knakfusów pracowali dla Potockiego. Zachowało się kilka, podpisanych imionami Jan Dawid, listów Knakfusa do Eustachego i to chyba ten właśnie wykonywał najważniejsze prace w radzyńskim ogrodzie. Z jednego z listów ogrodnika pisanego do Eustachego (niestety nie podpisanego imieniem i nie datowanego) wynika, że w Radzynie pracował jeszcze siostrzeniec piszącego list Knakfusa . Być może jakieś prace wykonywał tam też J.L. Knakfus .

Ogród radzyński założony był na północ od pałacu. Oś symetrii ogrodu biegła na linii północ – południe. Składał się z salonu zamkniętego półkołem i dwóch tarasów spadających ku kanałowi, którego oba brzegi zajmowały pasma wysokiego drzewostanu. Oś boczna wiodła do kolejnych wnętrz, przy których była oranżeria. Od południa i zachodu, na miejscu fos z pałacu Szczuków, założono nowe, dekoracyjne akweny. Autorstwo projektu systemu radzyńskich urządzeń wodnych przypisane zostało Pierrowi Ricaud de Tirregaille . Atrybucja ta wydaje się bardzo prawdopodobna, gdyż Tirregaille pracował w latach 1752-7 dla Jana Klemensa Branickiego, a później w latach 1757-60 dla Franciszka Salezego Potockiego . Z

tymi dwoma właśnie magnatami, o czym była już mowa, współpracował i wymieniał artystyczne projekty, co jest źródłowo potwierdzone, Eustachy Potocki

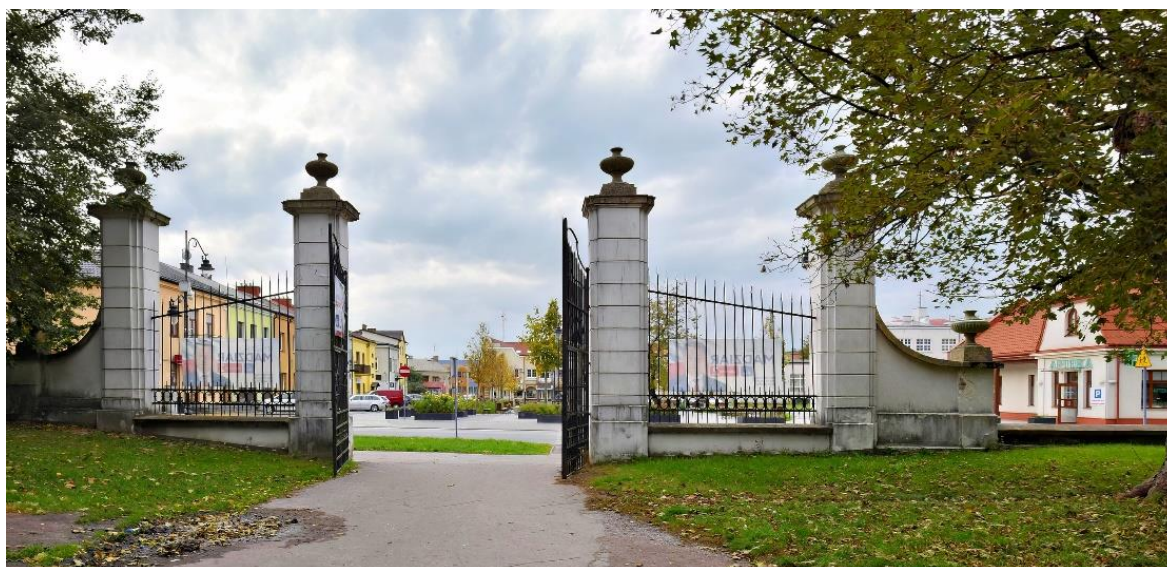
Pałac w Radzynie Podlaskim zbudowany został na niewielkim wzniesieniu otoczonym od strony południowej i zachodniej stawami, zasilanymi w czasach Potockiego wodą z rzeki Białki. Biorąc pod uwagę typologie stosowane w wieku XVII przez autora Krótkiej nauki budowniczey i wieku XVIII przez Jędrzeja Kitowicza, radzyńska rezydencja, otoczona z trzech stron fosą, była zamkiem. Umieszczenie głównej siedziby, w naturalnym krajobrazie, ze szczególnym zaznaczeniem wysadzanych drzewami alei, pełniących, jak w Radzynie, funkcje ciągów komunikacyjnych miało niewątpliwie swój pierwowzór w sztuce francuskiej XVII w., w działalności André Le Notre'a.

Budowla radzyńska reprezentuje założenie w formie wydłużonego prostokąta, entre cour et jardin, zbudowane na osi przebiegającej przez groblę, most wjazdowy, dalej środkowe ryzality pałacu, aleję parkową i kanał. Od południa dziedziniec (cour d'honneur) zamknięty został niskim murem, w którym na osi pałacu znajduje się główna brama ujęta w dwa kwadratowe słupy, na których znajdują się rzeźbione panoplia.

Po przeciwnej stronie na osi znajduje się skromniejsza brama flankowana dwoma słupami ozdobionymi kamiennymi wazami.

Od strony Koźiego Rynku znajduje się brama zachodnia (I), flankowana dwoma słupami i spływami w kierunku muru oraz kamiennymi wazami dekorującymi słupy.

Paradna brama parkowa wybudowana ok. 1750 r. otwiera oś widokową wschód zachód, w założeniu pałacowo-parkowym pałacu potockich w Radzynie Podlaskim. Autorstwo architektury bramy przypisuje się Jakubowi Fontanie. Bramę tworzą cztery boniowane, otynkowane słupy z uskokami o wysokości 5 m. Pomiędzy dwoma środkowymi słupami znajduje się żelazna furta. Skrajne słupy powiązane są z murem parku spływami nakrytymi piaskowcem i kończą się plintą pod wazę. Cztery słupy nakryte są piaskowcowymi płytami profilowanymi z uskokami, ukształtowanymi w formie gzymsu z kapinosem, a na nich usytuowano w osi symetrii po jednej wazie.

Fot. 3 Radzyń Podlaski, Brama oś Zachód- Wschód, stan obiektu 2024 r.

Następna brama zachodnia (II), jest skromniejsza i mniejsza od pozostałych. Wybudowana została również ok. 1750 r. stanowi wejście do parku od strony zachodniej na wysokości oranżerii, w założeniu pałacowo-parkowym a jej autorstwo również przypisuje się Jakubowi Fontanie.

Bramę tworzą dwa, otynkowane słupy, boniowane, o wysokości ok. 3 m. Pomiędzy słupami znajduje się żelazna furta. Słupy nakryte są obecnie zrekonstruowanymi piaskowcowymi nakrywkami z uskokami i gzymsami. Całość kompozycji jest skromniejsza być może zniszczona w przeszłości została odbudowana w skromniejszej formie.

Fot. 4,5 Radzyń Podlaski, Bram mniejsza oś Zachód- oranżeria II , stan obiektu 2024 r.

Brakuje dodatkowych informacji o kształcie muru wzdłuż zachodniego boku ogrodu. Od stropy południowej zachował się w oryginalnej formie mur i według opisów i stanu obecnego nie był on zbyt wysoki i być może takiej wysokości był mur od strony zachodniej.

Fot. 6 Radzyń Podlaski, mur zachodni od str. Ul. Jana Pawła II, (dawny KoziRynek), stan obiektu 2024 r.

2. Opis stanu zachowania zabytku.

a. Mur

Mur posadowiony na fundamencie wykonano z cegły ceramicznej wypalanej wiązanej na zaprawę wapienną lub wapienno cementową. Tynki wykonane zostały na podłożu muru ceglanego w dwóch warstwach i wykończone pierwotnie na gładko. Wstępna analiza składu jakościowego tynków wskazuje na tynki wtórne wapienno- cementowe z wypełniaczem piaskowym. Gładką powierzchnię tynków pokryto warstwą białej farby. Górną powierzchnię muru przykryto betonową nakrywą zbrojoną prętami stalowymi. Fragment muru, który wydaje się oryginalny, to odcinek pomiędzy skrzydłem zachodnim pałacu, a pierwszą bramą. Tutaj mur jest wysoki i zrównany wysokością z pierwszym, niższym słupem bramy. Na całej długości od strony parku i ulicy powierzchnia muru podzielona jest na część cokołową, która sięga do połowy wysokości muru i jest wysunięta na grubość ok 10 cm od lica muru powyżej. Od góry mur nakryty jest płytą betonową wyprofilowaną od góry ze spadem na dwie strony i wysuniętą poza lico muru.

W tej część muru tynki są już współczesne, wyprowadzone na gładko, zacierane i pokryte finalnie białą farbą. Obserwujemy na ich powierzchni liczne ślady zniszczeń, począwszy od aktów wandalizmu czyli pokrycie napisem powierzchni muru od ulicy, po blokowe odspojenia znacznej warstwy zaprawy.

Powierzchni tynków, a szczególnie górna część nakrywy i cokół pokryte są zielenicami i porostami. Na całej powierzchni widoczne są zanieczyszczenia bardziej lub mniej związane z podłożem. Widoczne są dwie warstwy technologiczne tynków, wewnętrzna gruboziarnista formująca płaszczyznę i zewnętrzna cieńsza wyrównująca. W wielu miejscach obserwuje się różnego typu spękania szczególnie w części cokołowej. Tutaj oprócz spękań wynikających z drgań podłoża, wad technicznych położonych tynków, obserwuje się złuszczenia na dużej powierzchni zewnętrznej wyprawy tynkarskiej.

Czynniki niszczące wynikające z naturalnej predyspozycji użytych pierwotnie materiałów zostały zintensyfikowane poprzez zabiegi naprawcze i stosowanie materiałów wtórnych. Należy zaliczyć do tego, zastosowanie zapraw cementowo- wapiennych, gdzie udział czynnika cementowego był przeważający w dolnych partiach. Cementy zastosowane spowodowały wtórne zasolenie stref, w których zostały użyte. Obecność soli rozpuszczalnych w wodzie pochodząca z różnych źródeł potęgowała procesy erozyjne zapraw wapiennych. Podciąganie kapilarne, bezwodniki kwasowe z wód opadowych, sole z zapraw cementowych stanowiły źródło ogólnego zasolenia i przyczynę zniszczeń pochodzenia chemicznego i fizykochemicznego.

Dodatkowo podczas procesu nakładania warstw wypraw musiały nastąpić nieprzewidziane czynniki, które spowodowały odspojenie się warstwy zewnętrznej od wewnętrznej. Na ich granicy i w miejscach odsłoniętych, widoczne są pozbawione spoiwa strefy osypującego się wypełniacza. Ponieważ tynki te nie są stare, procesy erozyjne spowodowane innymi czynnikami nie nastąpiły więc zielenice pokrywające pionowe powierzchnie nie są przyczyną zniszczeń mechanicznych, a jedynie estetycznych. Pewna erozja powstała na powierzchniach poziomych nakrywy muru. Tam widoczne są wypłukania i rozwinięcie powierzchni spowodowane wodami opadowymi oraz metabolizmem zielenic i porostów, które przyczyniają się do rozkładu przypowierzchniowych warstw zapraw.

Znacznie poważniejsze zniszczenia dotyczą części muru w pobliżu drugiej bramy prowadzącej do parku. Pęknięcia widoczne są od strony parku mają długość nawet kilka metrów, a szerokość szczeliny dochodzi do 100 mm. Na tym odcinku przebiegają skośnie w dół, sugerując swoją genezę konstrukcyjną zarówno w kształcie jak i szerokości szczelin. Powstały w wyniku osiadania gruntu, lub drgań gruntu.

Fot. 6 Radzyń Podlaski, mur zachodni od strony parku, widoczne poziome pęknięcia , stan obiektu 2024 r.

Problem migracji wód w głąb muru w sposób oczywisty uwidacznia się od strony parku, gdzie nadmiar ziemi przykrywa ścianę muru niekiedy do wysokości nakrywy. Migrujące wody miejsce swojego odparowywania odnajdują w masie tynków od strony ulicy. Tam poziom gruntu jest nieco powyżej fundamentu muru. W oczywisty sposób procesy zniszczeń zachodzą intensywniej w miejscu odparowywania wody . Procesy niszczące powtarzające się w cyklach pogodowych w szybkim czasie niszczą tynki zewnętrzne na powierzchni muru od strony ulicy.

Fot. 7 Radzyń Podlaski, mur zachodni od strony parku widoczny podwyższony poziom gruntu, stan obiektu 2024 r.

W pierwszym etapie ulegają złuszczeniu powłoki farb a następnie procesy dotyczą głębszych partii tynków aż do odspojenia się zewnętrznej powierzchni w konsekwencji osypywania się pozbawionego spoiwa wypełniacza zniszczenia dochodzą do warstwy muru ceglanego.

Fot. 8 Radzyń Podlaski, mur zachodni od strony ulicy Jana P.II widoczne głębokie złuszczenia tynków , stan obiektu 2024 r.

b, c. Brama I i Brama II

Podobnie jak muru obecny stan obiektu jest wynikiem zabiegów konserwatorskich i naprawczych przeprowadzanych w niedawnym czasie i obejmujących swoim zakresem cały obiekt oraz wynikiem naturalnych procesów wietrzeniowych materiałów pierwotnie użytych. Wszystkie detale obiektu od początku eksponowane są w warunkach zewnętrznych na granicy parku i ruchliwej ulicy.

Typowe dla zapraw mineralnych i piaskowca obrazy zniszczeń powstały w wyniku połączonych procesów destrukcyjnych związanych z działalnością wody opadowej, mikroflory, nawarstwień i naprężeń termicznych.

Tynki są w całości wtórne, w dużej miejscami spękane i odspojone szczególnie w okolicy cokołu, po prawej stronie od strony parku, nielicznie narożniki słupów oraz na granicy piaskowcowej nakrywy słupów. Stan tynków nie jest zły a jego zniszczenia powstały w wyniku działalności wód opadowych oraz z wód migrujących z ceglanego muru. Zastosowane tynki wapienno -cementowe w kilku miejscach uległy procesom wietrzeniowym w wyniku działalności soli rozpuszczalnych w wodzie. Na granicy wypraw zewnętrznych i muru ceglanego widoczne są wykwity solne i pozbawione spoiwa partie tynku.

Ostatnie prace konserwatorskie dotyczyły detali kamiennych bramy i stan tych elementów jest dobry i wymaga jedynie drobnych profilaktycznych zabiegów.

Metalowa furta i przęsła boczne bramy wykazują zarówno cechy pierwotne jak i wtórne. Poddana w ostatnim czasie kilku zabiegom naprawczym znajduje się w dobrym stanie i można zaobserwować bardzo nieliczne uszkodzenia powłok malarskich i drobne ślady korozji.

Ogólnie stan obiektu wymaga przeprowadzenia kompleksowych zabiegów konserwatorskich.

3. Wskazanie oczekiwanych efektów prac.

Dzieło zachowane zobowiązuje do szczególnego potraktowania zmierzającego to zabezpieczenia zachowanej tkanki i przywrócenia czytelności pierwotnego wyglądu.

Celem planowanych prac konserwatorskich jest wykonanie zabiegów zmierzających do zabezpieczenia oryginalnej substancji obiektu i przywrócenia mu pierwotnych walorów estetycznych i historycznych.

Pierwszy etap prac będzie dotyczył usunięcia zerodowanych tynków i nawarstwień. Zabieg ten powinno się wykonać metodami dobranymi na podstawie przeprowadzonych prób. W doborze metody czyszczenia należy kierować się zasadą aby wybrane środki w sposób nieinwazyjny i nienaruszający pierwotnej powierzchni usuwały wtórne nawarstwienia.

Po wykonaniu tego etapu prac będzie możliwa właściwa ocena stanu technicznego obiektu, która uwarunkuje użycie materiałów do wzmocnień struktury i zabezpieczenia odsłoniętych fragmentów wątków, przeprowadzenia dezynfekcji.

Następny etap prac dotyczyć będzie analizy stanu izolacji fundamentów i wykonanie prac związanych z właściwym funkcjonowaniem barier przeciw wilgotnościowym. W przypadku braku barier od strony parku należy wykonać je tam, gdzie jest to możliwe.

Do technicznej części prac należy zaliczyć wykonanie badań i analiz i ustalenie przyczyn poziomych pęknięć muru i wykonanie działań zapobiegających dalszemu pękaniu oraz likwidacji skutków pęknięć.

Oddzielnym zagadnieniem będzie naprawa nakrywy betonowej muru, która jest wykonana współcześnie ze zbrojonego betonu. Prace będą zmierzały do zachowania tej konstrukcji i wykonania niezbędnych napraw tak aby przywrócić jej funkcję.

Dalszy etap prac będzie dotyczył uzupełnienia ubytków zapraw tynkarskich w miejscach, gdzie jest to niezbędne dla zabezpieczenia muru, przywrócenia szczelności wypraw tynkarskich i nadania powierzchni spójnej kolorystyki.

Kamienne wazy i nakrywy piaskowcowe należy poddać zabiegom profilaktycznym w zakres których wchodziłoby nieinwazyjne czyszczenie zielenic i luźnych zanieczyszczeń, dezynfekcja biobójcza oraz niezbędne uzupełnia ubytków. Kamień należy ponownie zaimpregnować środkami hydrofobizującymi opartymi o estrę kwasu krzemowego.

Metalowe furty wymagają działań profilaktycznych, oczyszczenia z nawarstwień luźnych, zabezpieczenia ognisk korozji i wykonanie powłoki zabezpieczającej farbami do metalu w technikach i z użyciem materiału zgodnie z wymogami.

Przewidziane do wykonania czynności, z podaniem metod, materiałów i technik.

a . MUR

1. Dokumentacja stanu zachowania obiektu, fotograficzna i opisowa.
2. Wykonanie odkrywek od strony parku weryfikujących stan i obecność izolacji pionowej muru.
3. Wykonanie niezbędnych napraw , uzupełnień przerwanych barier izolacji lub wykonanie ciągłej przepony przeciw wilgotnościowej w miejscach gdzie mur przykrywa ziemia aż do wysokości nakrywy.
4. Odkopanie oczyszczenie powierzchni i muru, wykonanie niezbędnych napraw wątku ceglanego i tynków.
5. Ułożenie warstwy izolacji w formie folii kubełkowej lub innej skutecznej bariery blokującej wnikanie wody w głąb muru. Zabezpieczenie od góry szczelnymi listwami zapobiegającymi wnikaniu wody opadowej pomiędzy izolację a mur.
6. Ponownie usypanie ziemi tak aby izolacja była przykryta gruntem. Dopuszcza się obniżenie poziomu gruntu od strony parku co odbyłoby się z korzyścią dla kondycji muru.
7. Oczyszczenie powierzchni muru z luźnych nawarstwień, zdeintegrowanych zapraw tynkarskich oraz zielenic na powierzchni nakryw betonowych, Metodami mechanicznymi wspomaganymi hydrodynamicznie.
8. Doczyszczanie miejsc wymagających uzupełnień oraz wykonanie dezynfekcji biobójczej preparatami nieselektywnymi w rozpuszczalnikach nieorganicznych lub w wodzie.
9. Wykonanie napraw szczelin i pęknięć. W zależności od genezy ich powstania wykonanie zabiegów eliminujących przyczyny powstania.
10. Poszerzenie szczelin, oczyszczenie powierzchni sprężonym powietrzem, wykonanie iniekcji z żywicy w celu wypełnienia szerokich przestrzeni szczelin, następnie uzupełnienie zaprawą mineralną z dodatkiem włókna szklanego w celu zwiększenia odporności na pękanie. Scalenie z licem muru i opracowanie mechaniczne powierzchni.
11. Wykonanie napraw betonowej nakrywy. Oczyszczenie miejsc uszkodzeń, zabezpieczenie prętów stalowych powłokami antykorozyjnymi oraz uzupełnienie betonów zaprawami mineralnymi z dobraną granulacją ziaren wypełniacza tak aby uzupełnienia scalić pod względem faktury. Do zapraw cementowych zaleca się dodać mikro włókna szklane.
12. Wykonanie uzupełnień tynku gładkiego, wapienno-cementowego wzbogaconego włóknami szklanymi w celu zwiększenia jego odporności na pękanie.
13. Zabezpieczenie powierzchni muru warstwą farby krzemianowej w kolorze białym.

14. Zabezpieczenie powierzchni nakryw impregnatem hydrofobizującym na bazie estrów kwasu krzemowego. Zabezpieczenie cokołów muru od strony ulicy farbą o zwiększonej wytrzymałości na bazie spoiw krzemianowych
15. Pokrycie całej powierzchni muru od strony ulicy Jana Pawła II powłoką antygraffiti.

b. BRAMA I i II

1. Dokumentacja stanu zachowania obiektu, fotograficzna i opisowa.
2. Oczyszczenie powierzchni słupów i spływów z luźnych nawarstwień, zdeintegrowanych zapraw tynkarskich oraz zielenic na powierzchni nakryw piaskowcowych i wazonów Metodami mechanicznymi wspomaganymi hydrodynamicznie.
3. Doczyszczenie miejsc wymagających uzupełnień oraz wykonanie dezynfekcji biobójczej preparatami nioselektynwnymi w rozpuszczalnikach nieorganicznych lub w wodzie.
4. Wykonanie napraw szczelin i pęknięć. W zależności od genezy ich powstania wykonanie zabiegów eliminujących przyczyny powstania.
5. Poszerzenie szczelin, oczyszczenie powierzchni sprężonym powietrzem, uzupełnienie zaprawą mineralną z dodatkiem włókna szklanego w celu zwiększenia odporności na pękanie. Scalenie z licem muru i opracowanie mechaniczne powierzchni.
6. Wykonanie uzupełnień tynku gładkiego, wapienno-cementowego wzbogaconego włóknami szklanymi w celu zwiększenia jego odporności na pękanie.
7. Oczyszczenie powierzchni kamienia metodami chemicznymi wspomaganymi mechanicznie.
8. Dezynfekcja kamienia środkami biobójczymi w rozpuszczalnikach nieorganicznych lub w wodzie.
9. Wykonanie drobnych niezbędnych uzupełnień zaprawami mineralno- żywicznymi, modyfikowanymi barwionymi w masie.
10. Opracowanie mechaniczne uzupełnień.
11. Scalenie kolorystyczne z zastosowaniem lazurów transparentnych opartych o spoiwa krzemianowe.
12. Impregnacja hydrofobizująca kamienia preparatami krzemianowymi na bazie estrów kwasu krzemowego.
13. Zabezpieczenie powierzchni słupów bramy warstwą farby krzemianowej w kolorze białym.
14. Zabezpieczenie powierzchni nakryw piaskowcowych impregnatem hydrofobizującym na bazie estrów kwasu krzemowego.

15. Zabezpieczenie cokołów farbą o zwiększonej wytrzymałości na bazie spoiw krzemianowych

16. Pokrycie całej powierzchni tynków powłoką antygraffiti.

c. METALOWE FURTY

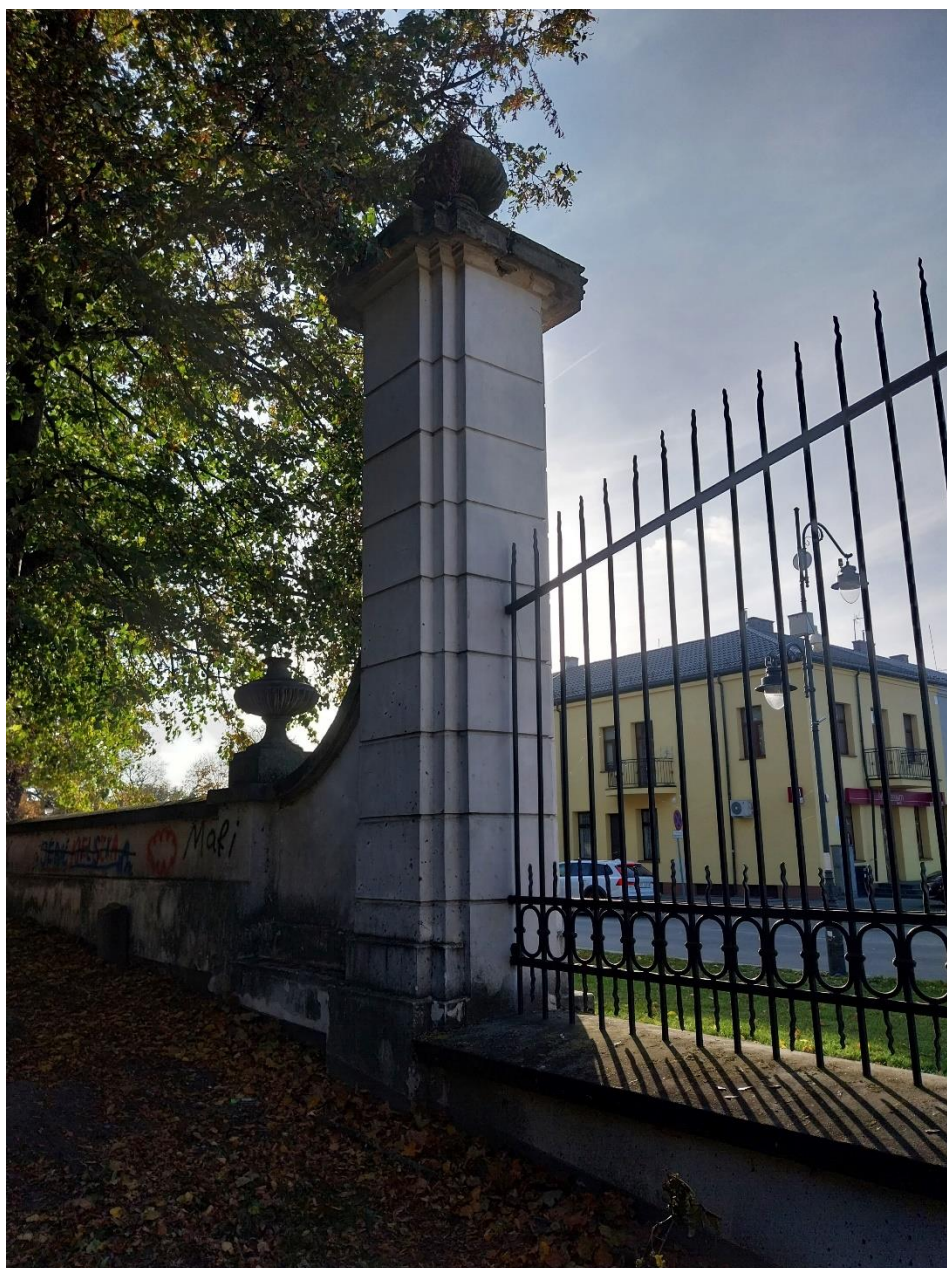
1. Oczyszczenie powierzchni i z luźnych nawarstwień.
2. Oczyszczenie i zabezpieczenie ewentualnych ognisk korozji kwasem ortofosforowym.
3. Pokrycie powierzchni metalowych furt powłoką zabezpieczającą barwną (kolor zachowany zgodnie z istniejącym). Nanoszenie powłoki uzupełniającej metodą natrysku lub pędzlem.

Opr. Konserwator Dziel Sztuki

mgr Zofia Kamińska

Dokumentacja fotograficzna

(autor dokumentacji fotograficznej arch. Przemysław Alchimowicz)

Fot. 9 Radzyń Podlaski, Brama zachodnia oś Wschód Zachód, widok od strony parku, stan obiektu 2024 r.

Fot. 10 Radzyń Podlaski, Brama zachodnia oś Wschód Zachód, widok od strony parku, stan obiektu 2024 r.

fot. 11 Radzyń Podlaski, Brama zachodnia oś Wschód Zachód, widok od strony ulicy Jana Pawła II, stan obiektu 2024 r.

fot. 12 Radzyń Podlaski, Brama zachodnia oś Wschód Zachód, widok od strony parku, stan obiektu 2024 r.

fot. 13 Radzyń Podlaski, Brama zachodnia oś Wschód Zachód, widok od ulicy Jana Pawła II, widoczne zniszczenie tynków na krawędziach boniowania, stan obiektu 2024

fot. 14 Radzyń Podlaski, mur zachodni, widok od strony ulicy Jana Pawła II, widoczne złuszczenia tynków, stan obiektu 2024 r.

fot. 15 Radzyń Podlaski, mur zachodni, widok od strony ulicy Jana Pawła II, widoczne poprzeczne pęknięcia betonowej nakrywy, stan obiektu 2024 r.

fot. 16 Radzyń Podlaski, mur zachodni, widok od strony ulicy Jana Pawła II, widoczne zniszczenia betonowej nakrywy, stan obiektu 2024 r.

fot. 17 Radzyń Podlaski, mur zachodni, widok od strony ulicy Jana Pawła II, widoczne zniszczenia betonowej nakrywy, stan obiektu 2024 r.

fot. 18 Radzyń Podlaski, mur zachodni, widok od strony ulicy Jana Pawła II, widoczne zniszczenia betonowej nakrywy,. Pęknięcia przenoszone na strukturę muru, stan obiektu 2024 r.

fot. 19 Radzyń Podlaski, mur zachodni, widok od strony ulicy Jana Pawła II, widoczne pionowe pęknięcia muru przeniesione na strukturę nakrywy, , stan obiektu 2024 r.

fot. 20 Radzyń Podlaski, mur zachodni, widok od strony parku, widoczne wysoki poziom gruntu pogrążający ścianę muru aż po nakrywę, stan obiektu 2024 r.

fot. 21 Radzyń Podlaski, mur zachodni, widok ścian narożnych przy bramie nr I widoczna zniszczona powierzchnia tynku pokryta nawarstwieniami i zielenicami z pierwszą fazą złuszczenia warstw tynków w przyziemiu, stan obiektu 2024 r.

fot. 22 Radzyń Podlaski, mur zachodni, widok muru przy bramie nr I, widoczna zniszczona powierzchnia tynku pokryta nawarstwieniami i zielenicami z pierwszą fazą złuszczenia warstw tynków w przyziemiu, stan obiektu 2024 r.

fot. 23 Radzyń Podlaski, brama zachodnia nr I, stan obiektu 2024 r.

fot. 24 Radzyń Podlaski, mur zachodni, widoczne zniszczona powierzchni tynków z pierwszą fazą złuszczenia warstw tynków przyziemiu, stan obiektu 2024 r.

fot. 25 Radzyń Podlaski, mur zachodni, widoczne zniszczona powierzchni tynków z pierwszą i drugą fazą złuszczenia warstw tynków przyziemiu, stan obiektu 2024 r.